

УДК 159.9

Хрустальова М. С.¹, Сікора О. О.²

¹ канд. політ. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. СНЗ-124М ЗНТУ

ПСИХОСЕМАНТИКА ЩАСТЯ

Фундаментальна значущість поняття щастя для людства впливає, перш за все, з його природи, як одного з показників, однією з мотивацій поведінки людини як особистості і як члена спільноти. Уявлення про щастя – це елемент управління поведінкою людини. В психології особистості все частіше об'єктом досліджень стають явища дійсності, які відображаються у поведінці та активності особистості. У цьому ж контексті щастя трактується як невід'ємна складова афективної, когнітивної та поведінкової сфери життя людини, що проявляється у відображенні світу та короткотривалої перспективи і є прямо-протилежним тривожності направленої в майбутнє, а також депресії, що пов'язана з емоціями радості теперішнього часу. Щастя безпосередньо впливає на світорозуміння та світосприйняття.

У результаті теоретичного аналізу ціннісно-сислової сфери особистості юнацького віку ми прийшли до висновку, що цінності складають єдину систему, яка регулює поведінку людей в суспільстві. Ціннісно-нормативна система є орієнтиром при виборі способу дій, відбирає ідеали, вибудовує цілі, містить способи досягнення цих цілей. Цінності є частиною свідомості як окремої людини, так і суспільної свідомості, частиною культури. Характерною рисою юності є формування життєвих цілей, планів, які залежать від завдань, що визначаються об'єктивними умовами життя та ціннісними орієнтаціями особистостей юнацького віку.

Ціннісно-сислові орієнтації, визначаючи центральну позицію особистості, впливають на спрямованість і зміст соціальної активності, загальний підхід до навколишнього світу і самому собі, надають сенс і напрямок діяльності людини, визначають його поведінку і вчинки

Щастя відноситься до категорії моральної свідомості особистості. Воно являє собою особливий стан задоволеності від життя, радості буття, наближення до ідеалу.

Фундаментальна значущість поняття щастя для людства впливає, перш за все, з його природи, як одного з показників, однією з мотивацій поведінки людини як особистості і як члена спільноти. Отже, уявлення про щастя - це елемент управління поведінкою людини, зокрема, і спільноти в цілому.

Відповідно до телічних теорії (тобто цілей і потреб), щастя досягається тоді, коли досягається мета або задовольняється потреба. Людина починає почувати себе щасливим після здійснення своїх бажань. На противагу теорії потреб, в теорії цілей передбачається усвідомленість бажань. Особистість усвідомлено намагається досягти деякі цілі, і щастя виникає в разі їх досягнення.

Для дослідження був використаний наступний комплекс методик: Метод «Анкетування»; «Вільні асоціації»; «тест Інтегральної гармонії особистості ІГЛ-3» (О. І. Мотков).

Всього в дослідженні прийняло участь 60 чоловік, з яких 30 дівчат, і 30 юнаків, віком від 18 до 21 року.

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

Щастя в юнацькому віці мислиться, перш за все, як почуття любові, тому що в кількісному відношенні в відповідях піддослідних на слово-стимул щастя абсолютне лідерство займає асоціативне слово любов.

Отже, найбільш часто особистості юнацького віку асоціюють щастя з такими емоціями і почуттями, як любов і радість, а також з сім'єю і друзями. Якраз у юнацькому віці потреба в любові і дружбі дуже висока, і тому саме ці поняття знаходять своє відображення у розумінні щастя.

Також в асоціаціях ми виявили, відображення стереотипів теорії гендерних ролей. Лише юнаки давали асоціації в яких відображені матеріальні блага, натомість тільки дівчата давали асоціації про дітей.

Також виявили що у юнаків та дівчат немає відмінностей в частоті переживання щастя, майже половина опитаних відчуває стан щастя майже кожен день, інша половина – рідше.

Дівчата більш схильні до відчуття щастя без особливого приводу, на відміну від юнаків, це може бути пов'язано з тим що дівчата більш емоційні, і більш чутливі до дрібниць.

Юнаки мають більш високий рівень самовизначеності, ніж дівчата.

Респонденти з низьким рівнем самовизначення асоціюють щастя, з незначними цінностями, або не чіткими поняттями, тобто, це може вказувати або на небажання дорослішати, так як на нашу думку в асоціаціях відображені «задоволення з дитинства», або на те, що досліджувані живуть «моментами», і отримують від них задоволення, не будуючи плани на майбутнє.

Цікаво також те, що респонденти які мають стосунки частіше відчувають стан щастя, порівняно з тими хто не має стосунків.

Отже, підводячи підсумки дослідження, можна сказати, що для осіб юнацького віку найбільш значущими факторами щастя є почуття потрібності й належності, позитивний емоційний стан, здоров'я, відсутність матеріальних проблем, самореалізація та духовне багатство. На думку більшості опитуваних, наявність родини, друзів та гармонійні взаємовідносини з ними – основа того, на чому ґрунтується щастя.